

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över förslag om slopad indexering av energiskatten på el

Detta ärende remitterades till Regelrådet före ikraftträdandet av förordningen (2024:183) om konsekvensutredningen och bedöms därför enligt den tidigare förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I ärendet föreslås att indexeringen av energiskatten på el slopas. Skattesatsen för energiskatt på el föreslås ligga kvar på 2024 års nivå, 42,8 öre per förbrukad kilowattimme.

Förslaget remitteras för att möjliggöra en samlad behandling av skatteförslag med budgeteffekter inför budgetpropositionen för 2025. Bakgrunden är den överenskommelse som ingåtts mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna (Tidöavtalet) som innehåller ett antal reformambitioner på skatteområdet som ska förverkligas under mandatperioden. Tidpunkten för när de olika reformerna ska genomföras anges vara beroende av kommande bedömningar av det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehov. Det är därmed inte säkert att det remitterade förslaget kommer föreslås i budgetpropositionen och om det gör det kan omfattningen och dimensionering av förslaget komma att ändras.

Förändringarna föreslås träda i kraft 1 januari 2025.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Som framgår ovan anges det i remissen att bakgrunden till förslaget är Tidöavtalet och de reformambitioner på skatteområdet som framgår där. Syftet med indexeringen beskrivs vara att följa den allmänna prisutvecklingen och realvärdesäkra skattesatsen. En indexering anges ha skett sedan 1994. Förslagsställaren anger också att förslaget ställs mot bakgrund av de senaste åren höga elpriser och att elpriserna inte bör ökas ytterligare genom indexering av energiskatten på el. Förslaget ska syfta till att förhindra att den årliga omräkningen av energiskatten på el leder till att elpriserna ökar ytterligare till följd av skatten.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår mot vilken bakgrund och i vilket syfte förslaget ges. Vad som beskrivs anses vara tillräckligt.

Regelrådet finner att beskrivningen av bakgrund och syfte med förslaget är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren anger att några alternativa lösningar för att uppnå syftet med att neutralisera omräkningen inte har identifierats samt att effekter av om ingen reglering kommer till stånd är att det sammanlagda priset på el blir högre än med förslaget.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår att förslagsställaren bedömt att det inte finns något alternativ till att uppnå förslagets syfte. Regelrådet noterar att syftet är snävt formulerat vilket enligt Regelrådet också leder till att rimliga alternativ inte finns. Vad gäller effekter av om ingen reglering kommer till stånd anser Regelrådet att förslagsställarens slutsats är rimlig men hade önskat en fördjupad beskrivning i relation till vilka förändringar som vill uppnås i och med Tidöavtalets reformambition på skatteområdet. Vad som beskrivits i remissen anses dock vara tillräckligt utifrån förslagets omfattning.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar och effekter om ingen reglering kommer till stånd som godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges att förslagsställaren bedömer att förslaget är förenligt med energiskattedirektivet och EU-rätten i övrigt.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet ser ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens slutsats och finner därmed att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I den remitterade promemorian anges att de föreslagna ändringarna föreslås träda i kraft samma dag som den indexerade skattesatsen skulle börja tillämpas om förslagen i promemorian inte skulle genomföras. Det anges också att inga speciella informationsinsatser utöver de vanliga som sker vid en regelförändring är nödvändiga.

Regelrådet gör följande bedömning. Det anses framgå vilken hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande som förslagsställaren beaktat, i denna del anses delspekten därför tillräcklig. Det framgår också vilken bedömning förslagsställaren gjort vad gäller speciella informationsinsatser.

Regelrådet finner beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Förslagsställaren anger att förslaget kommer beröra ett stort antal företag och att det i princip påverkar all elanvändning för företag inom tjänstesektorn och inom industrin utanför tillverkningsprocessen. Den elanvändning som har nedsatt energiskatt till 0,6 öre per kilowattimme och elanvändning som är helt skattebefriad anges inte påverkas av förslaget.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet anser att den beskrivning som gjorts inte tillräckligt tydligt visar på vilka företag som berörs. Det framgår visserligen att nästan alla

företag påverkas med vissa undantag. Men Regelrådet anser att det inte är tydligt hur förslaget kan komma att påverka företagen beroende på vilket typ av företag det är. Det är inte heller tydligt vilka företag som berörs av undantaget, som redan betalar en lägre eller ingen energiskatt. Det får anses uppenbart att elanvändningen skiljer sig åt mellan olika typer av företag och branscher. Därmed kan förslaget komma påverka de olika företagen i olika grad. Regelrådet menar att den generella beskrivningen som görs inte tillräckligt visar hur förslaget kan få olika effekter av betydelse beroende på till exempel hur elintensiva branscherna är. En redogörelse för antalet företag hade också tydliggjort hur förslagsställaren beräknat den totala skatteminskningen för företagen. Regelrådet anser att en mer detaljerad beskrivning tydligare belyst vilka typer av företag och branscher som gynnas särskilt av förslaget.

Regelrådet finner beskrivningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch som bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Förslaget bedöms minska berörda företags elkostnader. Utifrån den beräkning som är gjord innebär förslaget att skattekostnaderna under 2025 minskar med 0,2 miljarder kronor för berörda företag, vilket ska avse både energiskatt och bolagsskatt. För efterföljande år bestäms förslagets påverkan på den årliga skattekostnaden för företagen av KPI-utvecklingen. Förslagsställaren anger också att eftersom nivån på energiskatten på el normalt förändras varje år bedöms förslaget inte medföra någon märkbar förändring vad gäller företagens administrativa börda.

Regelrådet gör följande bedömning. Som Regelrådet förstår det beskrivs effekterna av förslaget i fråga om företagspopulationen som helhet. Som angivits ovan anser Regelrådet det som uppenbart att förslaget kommer påverka enskilda företag eller grupper av företag olika beroende på mängden elanvändning. Detta borde beskrivits i mer detalj i konsekvensutredningen för att tydligare visa på effekterna av förslaget.

Vidare anser Regelrådet att förslaget innebär att den förutsägbarhet vad gäller skattesatsen för energi som funnits sedan 1994 försvinner. Allt annat lika förväntas den slopade indexeringen innebära successivt ökade kostnadsbesparingar för kommande år. Dock är det enligt Regelrådet inte osannolikt att det vid något tillfälle i framtiden tillkommer politiskt beslut om höjd skattesats som kompensation för att skatten har utarmats. Om sådan höjning förväntas kompensera för den slopade indexeringen kan höjningen bli betydande. Enligt Regelrådet borde analysen också kvantifierat vad förslaget innebär för påverkan på berörda företags kostnader långsiktigt, på likartat sätt som har gjorts för den offentligfinansiella effekten. Detta hade tydligare belyst på vilket sätt förslaget kan vara gynnsamt för de direkt berörda företagen på längre sikt och tydligare belyst skillnaden mellan de som påverkas mer eller mindre.

Regelrådet anser också att det finns annan påverkan på företagets verksamhet som borde analyserats av förslagsställaren. Framför allt hur förslaget kan innebära minskade incitament att effektivisera elanvändningen vilket också kan påverka innovationer för grön omställning. Detta kan enligt Regelrådet påverka de företag som gjort investeringar utifrån krav eller politisk inriktning vad gäller den gröna omställningen och till exempel ställt om sin verksamhet för att kunna erbjuda mer effektiva elprodukter. Avkastningen för dessa typer av investeringar kan påverkas av dessa slags förslag.

Generellt saknar Regelrådet en fördjupad analys av förslaget påverkan på berörda företags kostnader och verksamhet, och om relevant även tidsåtgång, utifrån ett kortsiktigt och långsiktigt perspektiv. Därför finner Regelrådet att beskrivningen av förslagets påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det anges i remissen att förslaget bedöms gynna konkurrenskraften i Sverige.

Regelrådet gör följande bedömning. Utifrån vad som angivits ovan gällande att olika typer av företag och vissa branscher sannolikt gynnas mer eller mindre till följd av förslaget, och hur det kan spela roll på kort och lång sikt, anser Regelrådet att förslagsställarens slutsats borde motiverats ytterligare. Om förslaget anses gynna hela företagspopulationen borde det framgå men givet att elanvändningen skiljer sig åt mellan branscher anser Regelrådet att förslaget sannolikt kommer gynna konkurrensförhållandena för vissa mer än för andra. Även de långsiktiga konsekvenserna anses påverka konkurrensförhållanden i högre grad än vad som beskrivs i och med förslagsställarens konstaterande. Detta gäller även företag som ägnar sig åt innovation inom energieffektivisering som indirekt kan påverkas av förslaget.

Regelrådet finner beskrivningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag som bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det anges att förslaget bedöms kunna stimulera den allmänna efterfrågan i ekonomin, vilket kan leda till en höjd prisnivå.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet anser att denna del av konsekvensutredningen borde kunnat utvecklats eftersom det som anges kan innebära att förslaget även är gynnsamt för företagets omsättning och villkor. Detta kunde också beskrivits under delaspekten om förslagets påverkan på berörda företags verksamhet och utifrån vad Regelrådet anför ovan för delaspekten anses även beskrivningen för denna del inte vara tillräcklig.

Regelrådet finner att beskrivningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är bristfällig.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Inget anges om särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning. Det anges dock att små företag inte innebär någon påverkan som skulle kunna anses medföra problem för små företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Givet att förslaget innebär en, i princip, generell skattesänkning anser Regelrådet att denna del av konsekvensutredningen inte är nödvändig utifrån de krav som ställs på en konsekvensutredning enligt förordning (207:1244) om konsekvensutredningar vid regelgivning.

Regelrådet finner att delaspekten särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet ser att förslaget påverkar företagspopulationen brett eftersom kostnaden för i princip all elanvändning påverkas av förslaget. Förslaget innebär därmed också lättnader för företagen vilket är positivt ur flera aspekter. I bedömningen av den remitterade konsekvensutredning har Regelrådet dock funnit att effekterna av förslaget inte är tydligt utredda. Konsekvensutredningens redogörelse av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är inte tillräckligt detaljerad och bristen bidrar till att analysen av delaspekterna påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet samt påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag inte kan anses vara tillräcklig. Vidare anser Regelrådet att analysen av de två sistnämnda delaspekterna saknar väsentliga delar som hade behövts uppmärksammas i analysen. Även delaspekten om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden anses vara bristfällig eftersom förslagsställaren inte tillräckligt tydligt kopplar samman slutsatsen med hur företagens verksamhet påverkas. En fördjupad analys hade både visat hur förslaget kan gynna berörda företag men hade även visat hur effekterna kan variera beroende på exempelvis vilken elanvändning företagen har eller vilka investeringar företagen gjort.

Regelrådet har funnit att övriga delaspekter är godtagbara men anser sammantaget att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 12 juni 2024

I beslutet deltog Lennart Renbjer, ordförande, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Anna-Sara Falk.

Lennart Renbjer
Ordförande

Anna-Sara Falk
Föredragande